

"WESTERBORK VOORUIT!"

Dorpsvisie Westerbork
bewonersversie

Inhoud

Voorwoord

Wonen

Werken en vervoer

Naoberschap

Duurzaamheid

Sport, bewegen en gezondheid

Voorzieningen

Aanmelden?

Samenstelling: Bestuur belangenvereniging Westerbork & Borker50

Tekeningen en vormgeving: ©Was getekend, Esther van der Linden

December 2023

Voorwoord

DORPSVISIE WESTERBORK VOORUIT!

Geachte lezer

De Belangenvereniging Dorp Westerbork heeft het initiatief genomen om een dorpsvisie voor ons mooie dorp te maken. In het afgelopen decennium (2012-2022) gold de 'Structuurvisie Westerbork', een overzicht van plannen gemaakt door het gemeentebestuur. Deze plannen zijn inmiddels uitgevoerd. De meeste naar tevredenheid, andere leveren nog steeds discussie op.

Om opnieuw vorm te geven aan de ontwikkeling van ons dorp tot 2035 is nu de Dorpsvisie 'Westerbork vooruit!' gemaakt. De Belangenvereniging heeft hiertoe 50 willekeurige inwoners, de Borker50, uitgenodigd hieraan mee te werken. Zij hebben in 6 verschillende onderwerpsgroepen nagedacht over de toekomst van ons dorp. Dit betrof de volgende onderwerpen: Wonen, Werken en vervoer, Naoberschap, Duurzaamheid, Sport, beweging en gezondheid en Voorzieningen.

Ook is er een huis-aan-huis enquête met vragen bij de genoemde onderwerpen verspreid, die door 760 inwoners is ingevuld en ingeleverd. En er is een Inloop geweest, waarbij door de 120 bezoekers ook weer suggesties bij de verschillende onderwerpen zijn gedaan.

Bij al deze onderwerpen zijn door de Borker50 op basis van hun eigen discussies, de opbrengsten van de enquête en van de inloop voorstellen ontwikkeld.

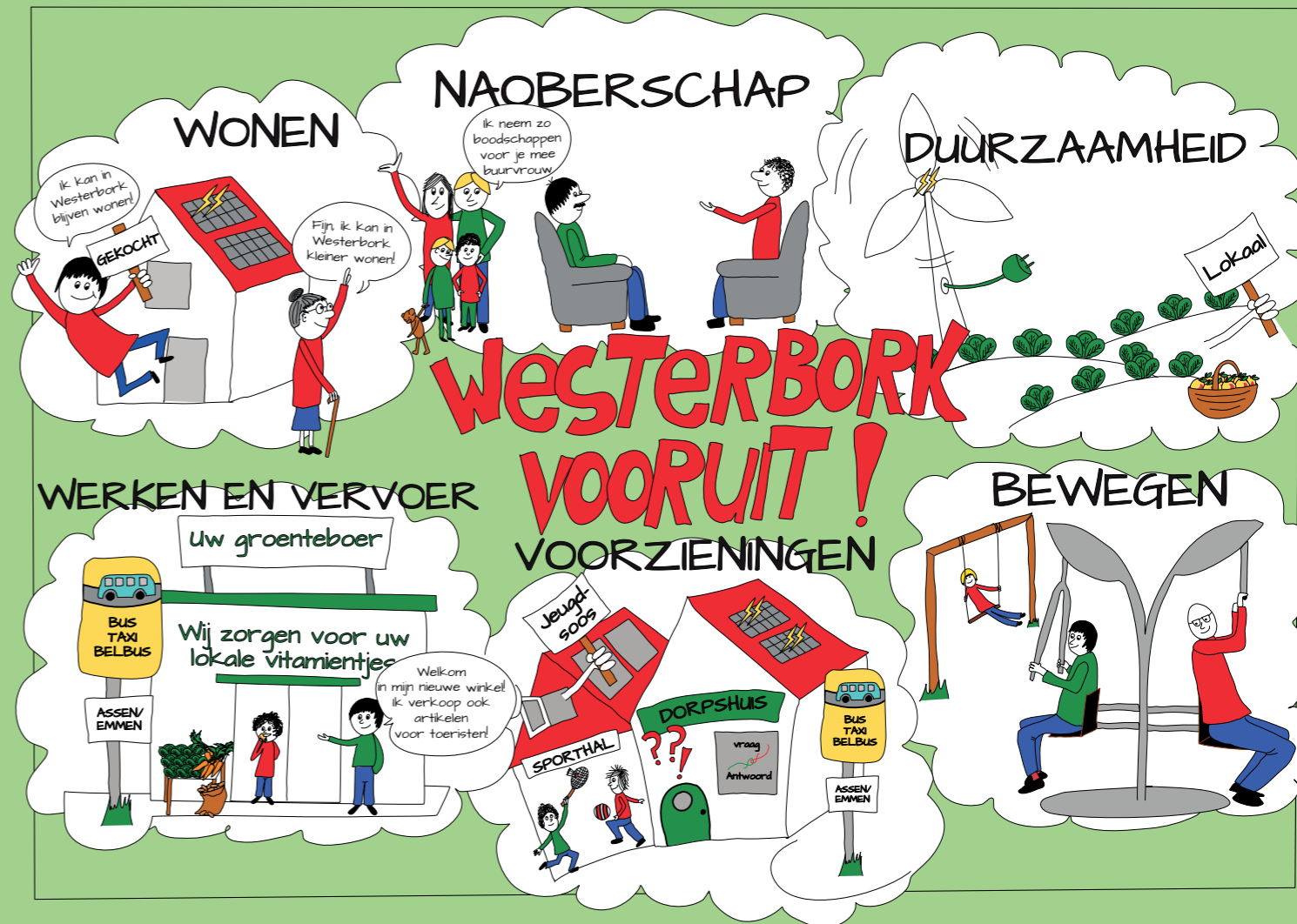
Deze voorstellen zijn regelmatig bediscussieerd en tenslotte vastgesteld. In deze bewonersversie van 'Westerbork vooruit!' leest u welke dat zijn.

Maar plannen moeten gerealiseerd worden. Het bestuur van de Belangenvereniging wil zich graag hiervoor inzetten. Maar wel weer samen met u als inwoner. Denkt u een bijdrage te kunnen leveren bij een van de onderwerpen, dan kunt u dat melden bij de secretaris Willy Venema (w.venema-speelman@planet.nl).

Alleen samen kunnen we ervoor zorgen dat ons mooie dorp 'bijde-tijd' blijft en een dorp blijft waar iedere inwoner trots op is. Ik wil tot slot namens de Belangenvereniging graag alle mensen bedanken die een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van 'Westerbork vooruit!' Dit geldt met name de Borker50, die een jaar lang hebben vergaderd, gediscussieerd en voorstellen hebben ontwikkeld. Ook wil ik het gemeentebestuur bedanken voor hun steun, hun interesse en hun financiële support.

Namens Belangenvereniging Dorp Westerbork,

GEERT WOLDMAN,
voorzitter

Wonen

1. Nieuwe betaalbare woningen voor starters

Belangrijk voor 'eigen jongeren' en voor toekomst en leefbaarheid van het dorp.

Het zorgt voor een evenwichtiger opbouw van de bevolkingspiramide.

2. Nieuwgebouwde woningen zijn alleen beschikbaar voor eigen inwoners

Kopers en huurders hebben een sociale en/of economische binding met het dorp of de naastgelegen dorpen.

De vraag vanuit jongeren en van senioren is groot. Peilingen op bijeenkomsten geven aan jongeren graag in Westerbork willen blijven wonen of graag terugkeren naar ons dorp.

Veel ouderen geven in peilingen aan dat ze graag in de naaste toekomst naar een kleinere woning willen verhuizen, maar dan wel in het dorp zelf.

3. Kleine, betaalbare, levensloopbestendige woningen voor senioren

Uit peilingen blijkt dat veel senioren in de toekomst kleiner gaan wonen. En dan bij voorkeur in Westerbork zelf.

Betaalbare, kleine woningen voor senioren bevordert de doorstroming in het dorp.

Hierdoor ontstaan er ook kansen voor jongere gezinnen die de woningen bij doorstroming van senioren kunnen betrekken.

Daarmee bevordert het de levendigheid in het dorp en indirect een evenwichtiger opbouw van de bevolkingspiramide.

Wij wensen:

- De komende 12 jaar worden er gemiddeld 20 nieuwe woningen per jaar gebouwd.
- Kleinschalige nieuwbouw binnen de dorpskern (inbreiding) is een optie.
- Er wordt een nieuwe woonwijk aan de rand van het dorp gerealiseerd.
- Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) en splitsing van woningen wordt bevordert.
- We willen graag nieuwe woonvormen, zoals een mix van jong en oud of een knarrenhof.
- Projectontwikkelaars en speculanten worden zoveel mogelijk 'buiten de deur' gehouden.

WONEN

1. In Westerbork zijn in 2028 40 nieuwe woningen voor starters gebouwd
2. Nieuwbouwwoningen zijn alleen voor eigen inwoners
3. Er zijn in 2028 40 betaalbare levensloopbestendige woningen gebouwd

Werken en vervoer

1. Het MKB-bestand is behouden en in 2035 uitgebreid met 5 ondernemers.

Voor de basisbehoeften is het MKB-bestand nu voldoende. Groei in toerisme & bewonersaantal (zie Wonen) biedt kansen voor een gericht aanbod, zoals toeristenwinkeltjes (zoals souvenirs, kunstateliers), andersoortig aanbod van etenswaren, 'outlet', bad- en vrijetijdskleding/lingerie, o.i.d.

2. Een uitbreiding van bedrijventerrein De Noesten is gewenst.

Dit blijft beperkt tot lichte bedrijvigheid (tot Cat3a). De vraag naar ruimte voor bedrijven overstijgt al meerdere jaren de beschikbaarheid.

3. De bereikbaarheid van ons dorp is in 2035 middels O.V. is versterkt door een optimale, passende combinatie van bus-kuurtvervoer-taxivervoer.

Toegang tot goede mobiliteitsvoorzieningen voor werknemers en schoolgaande jeugd versterkt de aantrekkelijkheid van het dorp. Het verhoogt de autonomie, eigenwaarde en levensgeluk voor senioren.

- Het aanbod van openbaar vervoer met 's ochtends en 's avonds een halfuursverbinding richting Emmen en Assen.
- Plaatselijke garagebedrijven hebben deelauto's beschikbaar.

4. Er is een geïntegreerd, overkoepelend zorgaanbod aan geheel Westerbork.

Een geïntegreerd, overkoepelend zorgaanbod is efficiënt en effectief. Het vermindert de druk op de arbeidsmarkt en biedt kansen voor jonge zorgwerknemers wat betreft opleiding en ervaring. Het zorgt ervoor dat inwoners langer zelfstandig kunnen blijven wonen.

- Het Derkshoes is de spil van de integrale en overkoepelende zorg.
- Inwoners worden betrokken bij het samenwerkingsoverleg.

5. Er is een bestendig en veelzijdig recreatieaanbod in en om Westerbork.

Recreatie zorgt voor welvaart en is goed voor de uitstraling van het dorp.

Het mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid van de Westerborker.

De focus moet liggen op kwaliteit boven kwantiteit. De veelzijdigheid dus niet zoeken in uitbreiding van parken, maar meer in differentiatie en uitbreiding van attracties/toeristische dagbesteding.

- De relatie van het dorp met het Herinneringscentrum en Orvelte moet worden versterkt.

WERKEN EN VERVOER

1. Het MKB is in 2035 met 5 ondernemers gegroeid
2. Uitbreiding van bedrijventerrein "De Noesten" gewenst
3. In 2035 is Westerbork goed bereikbaar met OV
4. Er is een geïntegreerd zorgaanbod in Westerbork
5. Er is een veelzijdig recreatieaanbod in en om Westerbork

Naoberschap

1. Realiseren en inrichten van een laagdrempelige huiskamer

Naoberschap is van oudsher een manier van samenleven. Het betekent dat men de naaste buren ken, herkent en erkent worden. Nog steeds staan de meeste Westerborkers klaar voor elkaar wanneer dat nodig is. Maar dit is geen automatisme meer. Daardoor neemt eenzaamheid en hulpbehoevendheid toe. De laagdrempelige huiskamer is hierop een antwoord.

- De huiskamer is dagelijks geopend, centraal in het dorp.
- Het wordt gerund door vrijwilligers.
- Het bevordert sociale binding en voorkomt eenzaamheid.
- Het geeft inwoners de gelegenheid tot ontmoeting, hulpvragen te stellen, gehoord en gezien te worden.
- Professionals van gemeente, welzijn, banken zijn regelmatig aanwezig.

2. Er is een vraag- en antwoordbalie beschikbaar voor Naaberhulp

Iedereen heeft vaak vragen die het samenleven betreffen. Dit kunnen vragen zijn voor kleine klusjes, hulpvragen, leervragen, hoe om te gaan met

- De vraag- en antwoordbalie is onderdeel van de laagdrempelige huiskamer.

- De balie is bedoeld voor praktische hulpvragen, om vraag en antwoord te verbinden.
- Naast digitale hulp is er ook hulp bij 'huis-, tuin- en keukenklusjes'
- De balie wordt gerund door vrijwilligers. Indien nodig wordt er verwezen naar professionals.

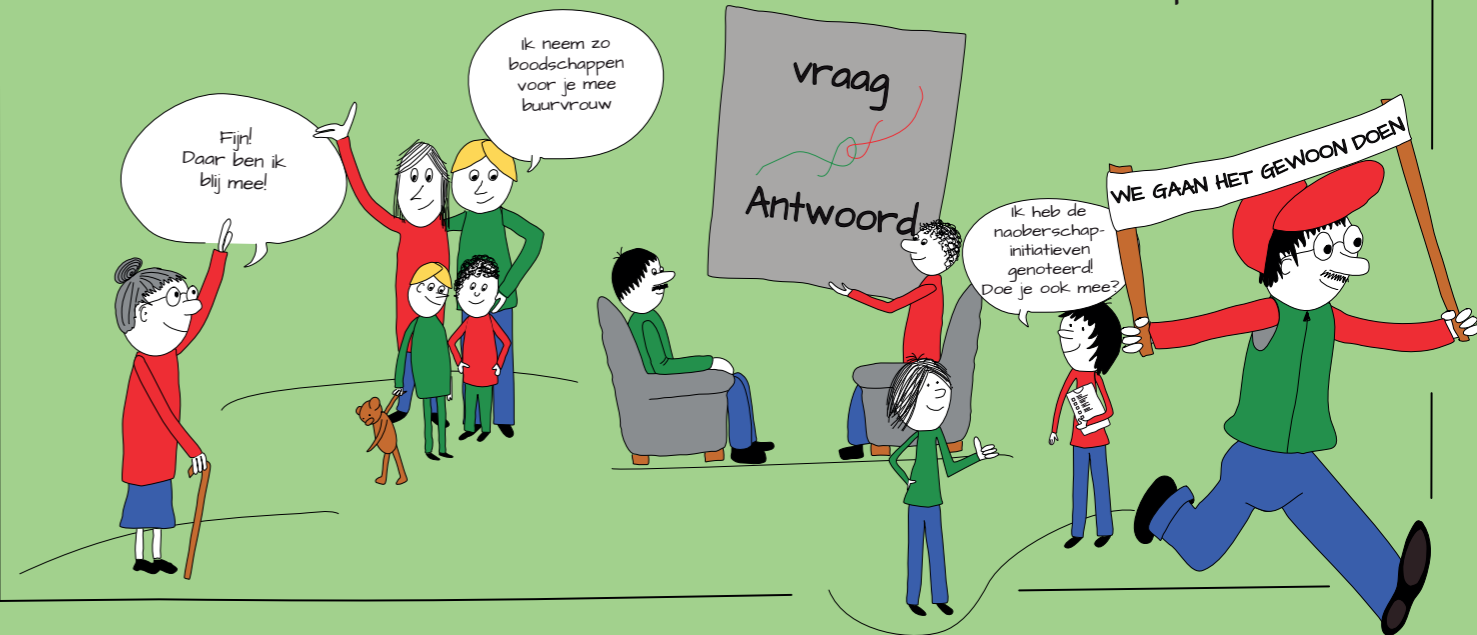
3. Extra aandacht is er voor straat- en buurtnaoberschap

Naoberschap betreft inwoners die dichtbij in de straat of buurt wonen. Buurtverenigingen vertolken steeds minder de rol van straat- en buurtnaoberschap.

- Er wordt een inventarisatie van behoefte aan naoberschapsinitiatieven gedaan binnen de buurten.
- Er komt een pilot in een gekozen buurt om dergelijke initiatieven te stimuleren.
- De organisatie van straat- of buurtnaoberschap ligt bij de bestaande buurtvereniging of een informele straatwerkgroep.
- De buurtvereniging of de Bel.ver. kan, indien gewenst de straatwerkgroep ontzorgen.
- Bestaande organisaties (zoals Zomeractiviteiten, Belangenvereniging, Welzijnswerk) worden, indien gewenst, bij de opstart gebruikt.

NAOBERSCHAP

1. Realiseren van een laagdrempelige huiskamer
2. Er is een vraag- en aanbodbalie voor naoberschap
3. Inventariseren straat- en buurtnaoberschap

Duurzaamheid

1. Naar een energieneutraal Westerbork

Energie uit fossiele brandstoffen moet om bekende redenen zo snel en zoveel mogelijk worden verminderd. Hernieuwbare energie komt hiervoor in de plaats. Ons doel is dat in 2035 in ons dorp het energieverbruik voor 50% hernieuwbare energie is. Wij gaan hierbij helpen door:

- Het stimuleren van energiebesparing, energieopslag en gebruik van 100% groene stroom
- Zoveel mogelijk inwoners te werven voor afname van lokaal opgewekte duurzame energie
- duurzame projecten in ons dorp te ondersteunen
- Samen te werken met Buurkracht, Drents Energieloket, ondernemers en gemeente
- Opwekking van energie d.m.v. zonnepanelen op bestaande daken te stimuleren. Dit in plaats van zonneparken op landbouwgrond.

2. Stimuleren van productie en gebruik van lokaal geproduceerd voedsel

Lokaal geproduceerd voedsel is supervers en je steunt de lokale economie. En het is minder belastend voor het klimaat. Ons doel is dat in 2030 minstens 30% van de inwoners duurzaam (liefst lokaal) geproduceerd voedsel eet. Hiertoe gaat Duurzaam Westerbork:

- Initiatieven nemen en een coördinerende rol spelen.

- Dit samen met inwoners, lokale agrariërs en lokale ondernemers.
- Samen met andere partijen goede voorlichting geven.
- Gebruik van moestuinen te stimuleren.
- Jaarlijks een lokale voedselmarkt organiseren.

3. Realiseren van een grotere biodiversiteit

Biodiversiteit is een graadmeter voor de gezondheid van de natuurlijke omgeving. Een gevarieerde, sterke natuur is nodig voor onze eigen gezondheid.

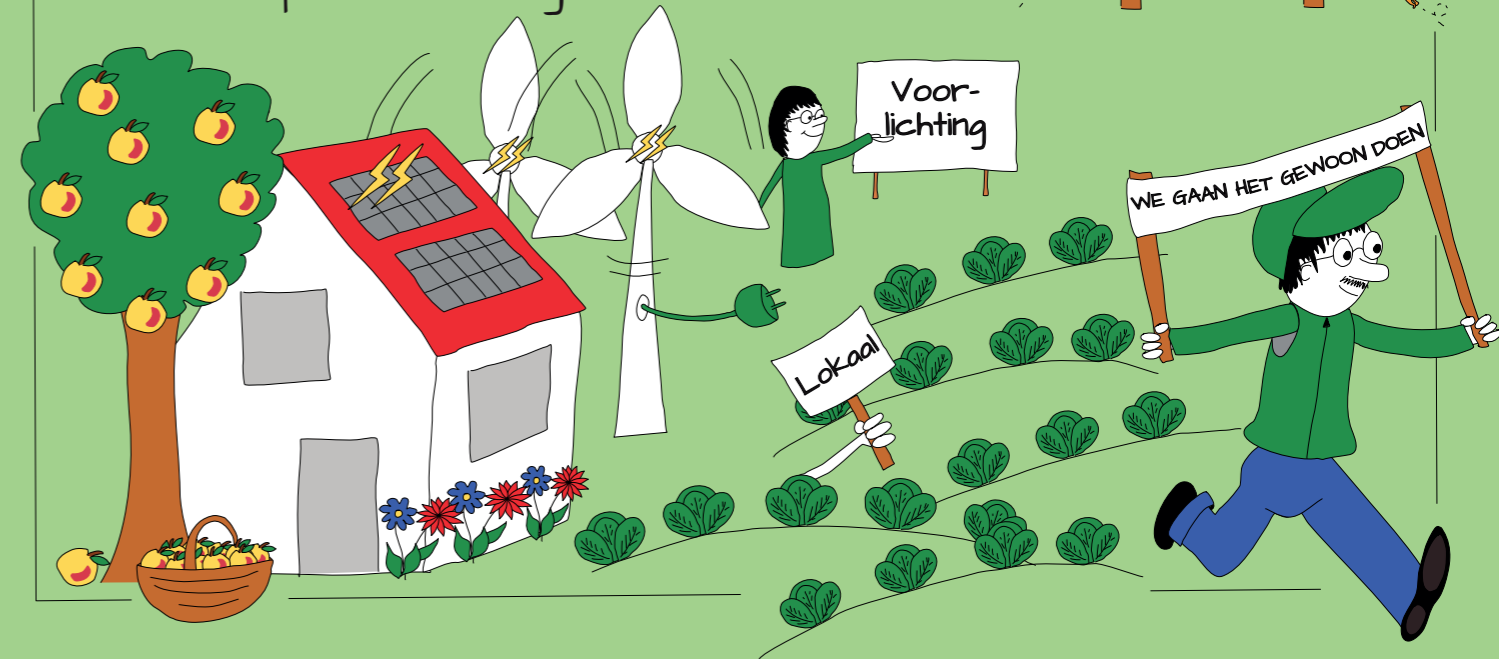
Wij willen dan ook:

- Meer variatie in flora en fauna stimuleren in tuinen, bedrijfsterreinen en gemeentelijk groen. Denk hierbij aan insectenhotels, voedselbossen, bloemenstroken, etc.
- Voorlichting geven, workshops te organiseren.
- Samenwerken met grondeigenaren, natuurorganisaties en beheerders.
- Op diverse locaties fruitbomen en fruitstruiken planten.
- Speeltuinen verrijken met aanplant van bomen, struiken, bloeiende planten.
- Samen met partners meer volkstuinten realiseren.
- Initiatieven nemen tot kennisoverdracht en handel/ruilen van producten.

DUURZAAMHEID

1. Naar een energieneutraal Westerbork
2. Stimuleren lokaal voedsel
3. Op naar een grotere biodiversiteit

Sport, bewegen en gezondheid

1. Er is in 2028 een nieuwe sporthal op een nieuwe locatie

De huidige sporthal 'Borkerkoel' is afgeschreven en voldoet niet meer aan de huidige eisen.

- Westerbork is zeer sport-minded en kent veel sportverenigingen.
- Sport is voor de gezondheid (lichamelijk en geestelijk) van jong en oud van groot belang.
- Sport bevordert de sociale cohesie en voorkomt eenzaamheid.
- De sportzaal bij de 'Groeneborg' is in 2015 zodanig gebouwd dat het kan worden uitgebreid tot een volwaardige sporthal.
- De hal heeft een volledig speelveld, kleedkamers, een tribune en een kantine. Het voldoet aan alle eisen van deze tijd.

2. Extra aandacht voor jongeren

Voor jongeren (op te delen in 12 - 15, 15 - 18 en 18 - 25 jaar) biedt ons dorp weinig gelegenheid tot ontspanning en chillen. En juist deze groepen hebben grote behoefte aan ontwikkeling van identiteit, van samenzijn, van persoonsontwikkeling in een omgeving die dat toestaat of stimuleert.

Alleen voor de 12- tot 15-jarigen is er thans eens in de twee weken gelegenheid elkaar in een eigen ruimte te ontmoeten. Voor de oudere doelgroepen is er geen eigen openbare ruimte.

- Het te ontwikkelen dorps huis kan in de gewenste ruimtes voorzien (jeugdsoos, muziekkavonden, films kijken, chill-plek).

- Vanaf 2028 zijn de gewenste ruimtes gerealiseerd in het dorps huis.
- Vaste ruimtes voorkomt groepsvorming op straat.
- Bij vaste ruimtes zijn de doelgroepen 'in het zicht', er kan sociale controle worden uitgeoefend.

3. Extra aandacht voor ouderen

Onderzoek toont aan dat ouderen meer moeten bewegen. In ons vergrijsde dorp moet om die reden hier meer aandacht aan worden gegeven.

- In 2026 zijn alle speeltuinen voorzien van beweegtoestellen voor ouderen.
- Sportverenigingen onderzoeken en organiseren sportmogelijkheden voor ouderen.
- Dit geldt ook voor het openluchtzwembad.

SPORT, BEWEGEN EN GEZONDHEID

ZWEMBAD

1. In 2027 heeft Westerbork een dorps huis
2. In 2028 heeft Westerbork een nieuwe sporthal
3. Extra aandacht voor jongeren tot 25 jaar
4. Extra aandacht voor ouderen
5. Behoud huidige voorzieningen

Voorzieningen

1. In 2027 heeft Westerbork een dorpshuis

Een dorpshuis is een openbare ontmoetingsplaats voor alle dorpsbewoners. Het heeft een sociaal-culturele functie, biedt onderdak aan het verenigingsleven en draagt zo bij aan de sociale cohesie.

In ons dorp is geen locatie die aan bovenstaande criteria voldoet. Wel zijn er specifieke locaties voor specifieke doelgroepen en open op afgesproken momenten, zoals sportkantine, kerken en een jeugdsoos. Ook zijn er horecagelegenheden waar onder bepaalde voorwaarden (zoals kosten en aantal deelnemers) groepen samen kunnen komen. Maar er is geen openbare locatie waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, activiteiten kunnen ontplooiën, samen bezig kunnen zijn.

- In 2024 wordt een onderzoek gedaan naar draagvlak en haalbaarheid van een dorpshuis.
- Het dorpshuis wordt een plek voor alle leeftijdsgroepen met activiteiten voor alle leeftijdsgroepen.
- Het dorpshuis moet op een centrale plek worden gerealiseerd. Bij voorkeur nieuwbouw, maar een onderzoek naar een bestaande locatie is ook een mogelijkheid.
- Bij alle stappen die in dit traject worden gezet, is het dorp betrokken.

2. Aanpak Van Weezelplein

Uit de enquête blijkt dat tweederde van de inwoners de herinrichting van het Van Weezelplein als mislukt beschouwt. Men ziet het als een grote parkeerplaats met 'ook nog wat groen'.

De sfeer van het oude Van Weezelplein wordt gemist. Hierbij moet gedacht worden aan groen, evenementen, plek-van-samenkomen, hart-van-het-dorp.

Er dient opnieuw nagedacht te worden over functie en inrichting van het Van Weezelplein.

Aanliggende ondernemers en Belangver. Dorp Westerbork moeten betrokken worden bij de heroverweging van functie en inrichting.

Het groene karakter van het plein moet versterkt worden. Activiteiten en evenementen moeten terug naar het Van Weezelplein.

VOORZIENINGEN

1. In 2027 heeft Westerbork een dorpshuis
2. Een jeugdsoos heeft prioriteit
3. Aanpak Van Weezelplein

Aanmelden?

Doe je ook mee?

Meld je aan

via

w.venema-speelman@planet.nl

Belangenvereniging
dorpWesterbork

